сприяє автоматизації документообігу, підвищує швидкість обробки інформації, покращує контроль за виконанням виробничих завдань та дозволяє більш ефективно координувати діяльність структурних підрозділів [4].

Актуальність удосконалення бізнес-процесів можна розглянути на прикладі підприємств будівельної та сервісної сфери, зокрема ППВП «Будсервіс». Для таких підприємств важливим є підвищення ефективності планування виробничих робіт, оптимізація використання матеріальних ресурсів, удосконалення системи контролю якості виконаних робіт та покращення взаємодії між структурними підрозділами. Значну роль у цьому відіграє також підвищення кваліфікації персоналу та впровадження сучасних методів управління діяльністю підприємства.

Вдосконалення бізнес-процесів дозволяє підприємствам підвищити продуктивність праці, скоротити витрати, покращити якість виконання робіт і підвищити рівень задоволеності клієнтів. У довгостроковій перспективі це сприяє зміцненню позицій підприємства на ринку та забезпечує його стабільний розвиток.

Таким чином, удосконалення бізнес-процесів підприємств будівельної та сервісної сфери є важливим фактором підвищення ефективності їхньої діяльності. Використання сучасних управлінських підходів та інструментів оптимізації процесів дозволяє забезпечити раціональне використання ресурсів, покращити організацію виробничої діяльності та підвищити конкурентоспроможність підприємства. Упровадження таких підходів на підприємствах, зокрема на ППВП «Будсервіс», сприятиме підвищенню результативності управління та забезпеченню їх сталого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Тугай О. А., Ширшикова М. С. Оптимізація бізнес-процесів будівельних організацій в умовах цифровізації. Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин. 2021. Вип. 47. С. 135–144.

2. Бєлобородова М. В., Зайченко К. М. Підвищення ефективності діяльності підприємства на основі управління бізнес-процесами. Бізнес Інформ. 2021. №12. С. 294–300. URL: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-12-294-300

3. Шкурат М. Є., Узбек Г. Р. Сучасні методи підвищення ефективності бізнес-процесів компаній в епоху цифрової трансформації // Бізнес Інформ. 2024. № 5. С. 136–145. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-5-136-145

4. Деркач А. Реінжиніринг бізнес-процесів будівельного підприємства в умовах цифровізації // Ways to Improve Construction Efficiency. 2022. № 50(2). С. 251–265. – DOI: https://doi.org/10.32347/2707-501x.2022.50(2).251-265

УДК: 338.436:633/635

ІВАНІЦЬКА І.О., студентка 5 курсу
Науковий керівник – **ГРИНЧУК Ю.С.**, д-р екон. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

УПРАВЛІННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ В РОСЛИННИЦЬКІЙ ГАЛУЗІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Досліджено теоретичні та прикладні аспекти управління технологічними процесами в рослинницькій галузі аграрного підприємства. Обґрунтовано напрями підвищення ефективності виробництва на основі вдосконалення планування, контролю, цифровізації та впровадження інноваційних агротехнологій.

Ключові слова: технологічний процес, рослинництво, аграрне підприємство, управління, ефективність виробництва.

Ефективність функціонування аграрних підприємств значною мірою визначається рівнем організації та управління виробничими процесами. У науковій літературі підкреслюється, що економічні результати діяльності сільськогосподарських товаровиробників безпосередньо залежать від раціонального поєднання ресурсів і

дотримання технологічних вимог [1]. В умовах нестабільного зовнішнього середовища та зростання витрат на матеріально-технічні ресурси проблема удосконалення управління технологічними процесами в рослинництві набуває особливої актуальності.

Технологічний процес у рослинництві охоплює сукупність взаємопов'язаних операцій – від підготовки ґрунту до збирання врожаю. Як зазначають провідні вчені-аграрники, система організації виробництва має забезпечувати узгодженість технологічних, економічних і організаційних рішень [2]. Недотримання строків виконання польових робіт, порушення норм внесення добрив або засобів захисту рослин негативно впливає на врожайність і собівартість продукції.

Метою дослідження є обґрунтування напрямів удосконалення системи управління технологічними процесами в рослинницькій галузі аграрного підприємства.

Система управління технологічними процесами включає планування, організацію, мотивацію та контроль. На етапі планування формується виробнича програма, визначається структура посівних площ, розробляються технологічні карти вирощування культур, розраховується потреба в ресурсах. Важливо, щоб планові показники ґрунтувалися на економічних розрахунках, які враховують очікуваний обсяг продукції, витрати та прогнозований фінансовий результат [3].

Організаційний аспект управління передбачає ефективне використання машинно-тракторного парку, трудових ресурсів і матеріальних засобів. Відповідно до наукових підходів, раціональна організація виробничих процесів забезпечує мінімізацію простоїв техніки та зниження непродуктивних витрат.

Контроль за виконанням технологічних операцій має системний характер і полягає у зіставленні фактичних показників із запланованими. Оцінювання результативності здійснюється через аналіз собівартості продукції, прибутку та рівня рентабельності. Рентабельність визначається як відсоткове співвідношення прибутку до повної собівартості продукції та слугує інтегральним показником ефективності управління виробництвом.

У сучасних умовах особливого значення набуває інноваційна складова управління. Дослідники наголошують, що впровадження інновацій є стратегічним чинником підвищення конкурентоспроможності підприємств агропромислового комплексу. Використання цифрових технологій, систем точного землеробства, автоматизованого контролю технологічних операцій сприяє зниженню витрат і підвищенню врожайності культур.

Зміна парадигми розвитку аграрних підприємств пов'язана з переходом до інноваційно орієнтованої моделі господарювання, яка передбачає активне впровадження сучасних технологій та інформаційних систем управління [4]. Це дозволяє підвищити адаптивність підприємства до змін зовнішнього середовища та забезпечити стабільність виробництва.

Водночас на практиці існують проблеми, пов'язані з обмеженістю фінансових ресурсів, високим рівнем зношеності техніки та недостатнім рівнем цифровізації виробництва. Їх вирішення потребує комплексного підходу, що включає модернізацію матеріально-технічної бази, підвищення кваліфікації персоналу та впровадження сучасних методів управління.

Отже, ефективне управління технологічними процесами в рослинницькій галузі аграрного підприємства є ключовою передумовою забезпечення його економічної стійкості. Поєднання науково обґрунтованого планування, раціональної організації виробництва, системного контролю та впровадження інновацій створює умови для зростання продуктивності, зниження собівартості та підвищення рівня рентабельності діяльності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств : підручник. 4-те вид., переробл. та доповн. Київ : КНЕУ, 2013. 784 с.

2. Економіка аграрного підприємства : підручник / О. О. Мороз та ін. ; за ред. О. О. Мороза. Вінниця : ВНТУ, 2022. 452 с.

3. Бреус С. В., Дудник О. В. Роль та значення інновацій у формуванні стратегій розвитку підприємств АПК України. Економіка та суспільство. 2023. № 50. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-68 URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2431/2351 (дата звернення: 04.03.2026).
4. Юхименко П. І. Зміна парадигми розвитку агропідприємств на основі інноваційних технологій. Економіка та управління АПК. 2024. № 1. С. 110–118. DOI: https://doi.org/10.33245/2310-9262-2024-189-1-110-118

УДК 658.152

КОЛОМІЄЦЬ О.В., студент 4 курсу
Науковий керівник – **ГРИНЧУК Ю.С.**, д-р екон. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ БЮДЖЕТНИХ ОБМЕЖЕНЬ

Досліджено організаційно-економічні засади управління матеріально-технічним забезпеченням комунальних підприємств в умовах жорстких бюджетних обмежень і регламентованих процедур закупівель. Обґрунтовано напрями підвищення ефективності використання ресурсів із урахуванням публічної відповідальності перед територіальними громадами.

Ключові слова: матеріально-технічне забезпечення, комунальне підприємство, публічні закупівлі, бюджетні обмеження, ефективність ресурсів.

В умовах фінансової децентралізації та обмеженості бюджетних ресурсів проблема раціонального управління матеріально-технічним забезпеченням (МТЗ) комунальних підприємств набуває особливої актуальності. На відміну від суб'єктів приватного сектору, комунальні підприємства функціонують у середовищі жорстких регуляторних вимог, обов'язковості дотримання процедур публічних закупівель та підвищеної відповідальності перед територіальними громадами.

Матеріально-технічне забезпечення підприємства – це система планування, організації та контролю процесів постачання матеріальних ресурсів, обладнання, запасних частин та інших засобів виробництва, необхідних для безперервного надання послуг або виконання робіт [1]. Для комунальних підприємств МТЗ охоплює забезпечення транспортних засобів, спецтехніки, енергоресурсів, матеріалів для ремонту інфраструктури тощо.

Метою дослідження є обґрунтування підходів до вдосконалення управління матеріально-технічним забезпеченням комунальних підприємств в умовах бюджетних обмежень та регламентованих закупівельних процедур.

Особливістю функціонування комунальних підприємств є здійснення закупівель відповідно до вимог законодавства у сфері публічних закупівель, що передбачає прозорість, конкурентність і підзвітність використання бюджетних коштів [2]. Водночас регламентованість процедур може знижувати оперативність постачання та ускладнювати процес швидкого реагування на аварійні ситуації.

Ефективна система МТЗ комунального підприємства повинна базуватися на таких принципах:

– плановість і прогнозування потреб;
– економічність та раціональність використання ресурсів;
– прозорість і підконтрольність закупівель;
– відповідність технічних ресурсів сучасним стандартам;
– мінімізація ризиків перерв у наданні послуг.

Важливим етапом є формування річного плану закупівель із урахуванням фінансових можливостей підприємства та пріоритетності витрат. За умов обмеженого фінансування доцільно застосовувати методи пріоритезації витрат і ABC-аналіз матеріальних ресурсів, що дозволяє зосередити увагу на найбільш критичних позиціях [3].

Підвищення ефективності матеріально-технічного забезпечення комунального підприємства передбачає реалізацію комплексу взаємопов'язаних організаційно-економічних заходів.